

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017, declarat de inculpații

Potîngă Victor Xxxxx, născut la xx xxxxxxxx xxxx, originar și locuitor al s. Xxxxxxxx, r-nul Xxxxxxxx, cetățean al Republicii Moldova, fără antecedente penale;

Munteanu Roman Xxxxx, născut la xx xxxxxxxx xxxx, originar și locuitor al s. Xxxxxxxx, r-nul Xxxxxxxx, cetățean al Republicii Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 03.04.2015 – 28.02.2017,
instanța de apel: 20.03.2017 – 06.06.2017,
instanța de recurs: 25.09.2017 – 08.11.2017.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 28 februarie 2017, Potîngă Victor și Munteanu Roman au fost achitați de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, *pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpați.*

2. Instanța de fond a constatat că inculpații Potîngă Victor și Munteanu Roman, sunt învinuiți că la 21 noiembrie 2014, aproximativ orele 22.30, aflându-se în s. XXXXXXXX, r-nul XXXXXXXX, în stradă, fiind sub influența băuturilor alcoolice, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, manifestând obrăznicie deosebită, fără nici un motiv, în prezența mai multor persoane, urmărind manifestarea bravurii și a forței grosolane, au efectuat în aer trageri din arme de foc, tulburând liniștea publică, iar la observațiile părților vătămate de a înceta acțiunile ilegale, nu au reacționat și având în posesie arme traumatiche le-au aplicat efectuând mai multe focuri de armă în direcția părților vătămate.

În rezultatul acestor acțiuni, lui Cireș R. i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală 56-D, cicatrice a fesei corpului pe dreapta, care este urmă a unei plăgi, care putea fi provocată de acțiunea traumatică a unui obiect dur-contondent și se califică ca vătămări corporale ușoare, lui Cireș M. i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 55 – D, traumatism cranio - cerebral cu comoție cerebrală, plăgi contuze multiple la nivelul feței, capului, cutiei toracice și umărului stâng, cu trecere pe braț, care puteau fi provocate de acțiunea traumatică a unor obiecte dur-contondente (glonț de cauciuc) și se califică ca vătămări corporale ușoare.

Lui Muntean S., i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 54 – D, cicatrice a feței pe stânga, drept urmă a unei plăgi, provocată de acțiunea unui corp dur-contondent cu suprafața limitată de impact, adică în urma împușcăturii din armă pneumatică și se califică ca vătămări corporale ușoare.

Acțiunile inculpaților Potîngă V. și Munteanu R. au fost încadrate de organul de urmărire penală în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane, cu aplicarea armei.

Instanța a reținut că probele administrate nu dovedesc cu certitudine vinovăția inculpaților, concluzia despre vinovăția lor fiind axată preponderent pe declarațiile părților vătămate și a martorilor care însă, în ședința de judecată și-au retractat declarațiile date la etapa urmăririi penale.

Declarațiile părților vătămate au fost incoerente, iar uneori neplauzibile.

Organul de urmărire penală nu a putut determina obiectiv contribuția inculpaților la consecințele vătămătoare ale faptelor, astfel că există suficiente dubii cu privire la stabilirea clară a modului de desfășurare a acțiunilor.

Relatarea verbală a unei împrejurări (*ținerea armei de către Potîngă V. așa cum declară martorul Răileanu V.*), în lipsa unor probe nu poate fi verificată dacă a fost sau nu urmată de derularea faptelor.

Probatoriul în raport cu care s-a argumentat prin actul de sesizare vinovăția inculpaților este reprezentat și de *conținutul procesului verbal de ridicare anexat la materialele cauzei, în care s-au formulat diferite deducții și presupuneri, existența tuburilor pentru arma de vânătoare și a gloanțelor de cauciuc, în materialitatea lor, nu sunt probe directe, nici categorice, care să arate la identitatea inculpaților ca fiind autorii actului de huliganism.*

Adevărul judiciar nu se poate stabili numai în baza interpretărilor conținutului declarațiilor date de părțile vătămate la etapa urmăririi penale, întrucât deși elementele de fapt ale acestora conțin relatări ale unor fapte, neclaritatea acestora în modul de transmitere nu pot prin ele însele conduce la concluzia că faptele au fost în mod obiectiv transpuse în practică așa după cum este indicat în învinuire.

Existența echimozelor descrise în textul raportului de expertiză medico-legală, poate fi un segment, dar nu un tot întreg al spectrului ce ține de componența unei infracțiuni care să arate la vinovăția inculpaților, în condițiile în care acțiunile de cauzare a leziunilor corporale indică la raportul de cauzalitate directă folosirii armei traumatice și nu cu vinovăția inculpaților în condițiile în care raportul nu coroborează cu alte probe.

Împrejurarea că inițial părțile vătămate au arătat la inculpați ca fiind autorii actului de huliganism, sunt doar elemente circumstanțiale care ar fi putut conduce la stabilirea vinovăției inculpaților sub forma intenției directe, în măsura în care s-ar fi coroborat și cu alte elemente de fapt, dar singure nu pot fundamenta o hotărâre de condamnare, deoarece s-ar baza în mare măsură pe deducții, care nu pot avea un caracter de certitudine.

Chiar dacă au fost administrate probe în sprijinul învinuirii, iar alte probe nu prevăd ori pur și simplu nu există, totuși persistă îndoiala în ce privește vinovăția inculpatului, îndoiala fiind echivalentă cu o probă pozitivă de nevinovăție, astfel inculpații urmând a fi achitați în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod penal, întrucât *fapta nu a fost săvârșită de către inculpați, la materialele cauzei, nu sunt suficiente probe pentru a concluziona vinovăția univocă a inculpaților.*

3. Adjunctul procurorului șef al Procuraturii r-lui Hîncești, Musteață Alexandru, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 5 ani închisoare fiecare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Apelantul a invocat, că instanța de fond, nu a analizat sub toate aspectele circumstanțele cauzei în ansamblul lor și a dat o apreciere greșită probelor acumulate, sentința fiind una ilegală și neîntemeiată.

În cadrul urmăririi penale, părțile vătămate Cireș M., Cireș R. și martorul Fordea V. au relatat momentul săvârșirii infracțiunii și au indicat direct la inculpații Potîngă V. și Munteanu R., însă, în ședința de judecată aceștia și-au schimbat radical declarațiile, că făptuitorii erau cu măști pe față și că nu au fost recunoscuți. Pe faptul declarațiilor mincinoase au fost pornite 3 cauze penale în temeiul art. 312 Cod penal și remise în instanța de judecată, iar la 18.11.2016 Cireș M. a fost condamnat prin sentință definitivă și irevocabilă în baza art. 312 Cod penal pentru declarații mincinoase depuse în instanța de judecată. Sentința respectivă are autoritatea lucrului judecat fiind obligatorie pentru toate persoanele și autoritățile statului, circumstanță care nu a fost luată în considerare de către instanța de judecată la emiterea sentinței de achitare.

În ședința de judecată, părțile vătămate Cireș M. și Cireș R. au dat declarații neconsecvente, astfel, Cireș R. în ședința de judecată a relatat pe de o parte referitor la depozițiile date în cadrul urmăririi penale „l-au pus să scrie așa și așa s-a semnat”, de pe altă parte că ”s-a semnat pe foi curate și nu era scris nimic,,

Astfel, din cele relatate se poate conchide că acesta a dus în eroare instanța de judecată.

Partea vătămată Cireș M. în declarațiile făcute în instanța de judecată a relatat că a presupus că erau inculpații în seara respectivă, însă solicită să nu fie trași la răspundere penală, pe motiv că nu-s persoanele care i-au agresat. Astfel, nu este clar de unde părțile vătămate știu că nu inculpații sunt făptuitorii, dacă aceștia erau cu măști. Versiunea părților vătămate și a martorului că făptuitorii erau cu măști a fost intenționat inventată pentru a evita răspunderea penală a inculpaților.

O altă probă care ar confirma vinovăția inculpaților sunt declarațiile martorului Răileanu V., care a declarat că a văzut arma la Potîngă în mână, că acesta avea pușcă, pe când inculpații au declarat că în seara respectivă se aflau la domiciliu și nu au ieșit nicăieri, circumstanțe care nu au fost luate în considerație de către instanța de judecată și nu au fost apreciate în coroborare cu alte probe.

Totodată, instanța se contrazice, menționând că nu au fost prezentate probe concludente și pertinente care să ateste cu certitudine vinovăția inculpaților pentru fapta incriminată, probatoriul acuzării fiind bazat în exclusivitate pe probe indirecte. Însă, emiterea unei sentințe de condamnare poate fi emisă în baza probelor indirecte, dacă acestea în coroborare stabilesc vinovăția inculpaților.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017, apelul a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Potîngă Victor și Munteanu Roman au fost condamnați în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, din momentul reținerii.

Instanța de apel a reținut, că la 21 noiembrie 2014, aproximativ orele 22.30, inculpații Potîngă Victor și Munteanu Roman, aflându-se în s. XXXXXXXX, r-nul XXXXXXXX, în stradă, fiind sub influența băuturilor alcoolice, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, manifestând obrăznicie deosebită, fără nici un motiv, în prezența mai multor persoane, urmărind manifestarea bravurii și a forței grosolane, au început a efectua în aer trageri din arme de foc, tulburând liniștea publică, iar la observațiile părților vătămate de a înceta acțiunile ilegale, nu au reacționat și având în posesie arme traumatiche le-au aplicat, efectuând mai multe focuri de armă în direcția părților vătămate, în rezultatul cărora lui Cireș R. i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 56 – D, cicatrice a fesei corpului pe dreapta, care este urmă a unei plăgi, care putea fi provocată de acțiunea traumatică a unui obiect dur-contondent și se califică ca vătămări corporale ușoare, lui Cireș M. i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 55 – D, traumatism cranio - cerebral cu comoție cerebrală, plăgi contuze multiple la nivelul feței, capului, cutiei toracice și umărului stâng, cu trecere pe braț, care puteau fi provocate de acțiunea traumatică a unor obiecte dur-contondente (glonț de cauciuc) și se califică ca vătămări corporale ușoare, lui Muntean S. i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 54 – D, cicatrice a feței pe stânga, drept urmare a unei plăgi, provocată de acțiunea unui corp dur-contondent cu suprafața limitată de impact, adică în urma împușcăturii din armă pneumatică și se califică ca vătămări corporale ușoare.

Instanța de apel a reținut, că inculpatul Potîngă V. nu a recunoscut vinovăția și a declarat că la 21.11.2014 a fost acasă. Nu a aplicat arma de foc în direcția părților vătămate și în acea seară nici nu s-a văzut cu aceștia.

Inculpatul Munteanu R. la fel nu a recunoscut vinovăția și a declarat că la 21.11.2014 a fost acasă cu surorile lui și cu Potîngă V., care îi este cumnat. Nu a ieșit în centrul satului, careva gălăgie sau împușcături nu a auzit, iar pe părțile vătămate nu le cunoaște personal.

Declarațiile inculpaților, însă, reprezintă o modalitate de apărare, deoarece se combat cu întregul sistem de probe analizate, și care integral demonstrează vina lor în comiterea infracțiunii imputate.

Astfel, partea vătămată Cireș R., fiind audiat în instanța de apel, nu a susținut declarațiile de la urmărirea penală invocând că nu le-a scris el dar le-a semnat. Inculpații nu i-au achitat tratamentul medical și nu și-au cerut scuze, i-a iertat pentru că nu este convins că erau ei. Atunci i-a recunoscut după glas de aceea așa a scris. Colaboratorii de poliție nu l-au impus să scrie că era inculpatul Potîngă V. La moment nu mai consideră că au fost inculpații, după cele întâmplate nu a discutat cu ei. Nu a discutat cu inculpații, nu știe cine a împușcat în ei nici până în prezent. A fost condamnat ulterior în baza art. 312 Cod penal, la 1 an închisoare cu suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 1 an. Nu a atacat sentința dată.

Martorul Fordea V., a relatat că la 27.11.2014, de sărbătoarea Arhanghelul Mihail, pleca spre casă împreună cu Răileanu L., Ungureanu D. și Pepelea, iar în urma lor se deplasau Munteanu S., Cireș R. și Cireș M. La un moment, s-au auzit împușcături și ei s-au ascuns la o casă unde poarta era puțin deschisă și se uitau ce se petrece acolo. Nu au văzut cine erau persoanele respective deoarece erau mascate. În acea seară pe Potîngă V. și pe Munteanu R. nu i-a văzut. La poliție a povestit altfel, deoarece doar au presupus că autorii sunt inculpații.

Martorul Răileanu L., a declarat că s-au pornit către casă împreună cu Tordea V., Ungureanu D. și Pepelea M. Mergeau înaintea părților vătămate cu 30-50 m., după care au auzit împușcături din spate. Toți patru au intrat într-o ogradă la care poarta era deschisă, după care s-au auzit mai multe focuri de armă în drum. Acolo era Munteanu R., Cireș M. și Cireș R., care au fost răniți. Pușca era la Potîngă V., care tot era în drum și striga „cumnatu dă-i”.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 56-D din 13.02.2015, la Cireș R. au fost constatate: cicatrice a fesei corpului pe dreapta, care este urmă a unei plăgi, care putea fi provocată de acțiunea traumatică a unui obiect dur-contondent și se califică ca vătămări corporale ușoare.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 55 - D din 13.02.2015, la Cireș M. au fost constatate: traumatism cranio-cerebral cu comoție cerebrală, plăgi contuze multiple la nivelul feței, capului cutiei toracice și umărul stâng cu trecere pe braț, care puteau fi provocate de acțiunea traumatică a unor obiecte dur-contondente (glonț de cauciuc) și se califică ca vătămări corporale ușoare.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 54 – D din 13.02.2015, la Munteanu S. au fost constatate: cicatrice a feței pe stânga care este urmare a unei plăgi, provocată de acțiunea unui obiect dur-contondent cu suprafața limitată de

impact, adică în urma împuşcăturii din armă pneumatică și se califică ca vătămări corporale ușoare.

Argumentele apelantului cu privire la vinovăția inculpaților sunt fondate, instanța de fond dând o apreciere eronată situației de fapt constatate în cadrul cercetării judecătorești.

Prima instanță greșit și-a întemeiat sentința de achitare pe declarațiile părților vătămate și a martorilor care și-au schimbat declarațiile față de cele oferite inițial și le-a luat drept veridice pe cele declarate în cadrul cercetării judecătorești, invocând că atât părțile vătămate cât și martorii și-au retractat, declarațiile date la etapa urmăririi penale, fiind apreciate ca niște presupuneri, în fața instanței de fond aceștia declarând că nu sunt siguri în identificarea persoanelor care au tras cu focuri de armă.

Însă, urmează a fi apreciate critic declarațiile părților vătămate Cireș M. și Cireș R., oferite în instanțele de fond și de apel, precum și ale martorului Fornea V. date în instanța de fond, potrivit cărora nu-și susțin declarațiile din cadrul urmăririi penale, unde ei doar au presupus că acțiunile huliganice au fost comise de către inculpații Potîngă V. și Munteanu R., invocând că ulterior anchetatorii nu le-au permis să-și schimbe declarațiile. Or, această versiune prezintă un grad redus de credibilitate, reieșind din faptul că martorul Fornea V. se află în relații bune cu inculpații, fiind și consăteni, părțile vătămate Cireș M. și Cireș R. sunt în relații bune cu inculpații fiind și consăteni, Cireș R. este cumătru cu Potîngă V., fapte care i-au determinat să depună în instanță declarații incomplete, contradictorii, favorabile inculpaților în scopul eschivării de la răspunderea penală a acestora.

Totodată, declarațiile părților vătămate Cireș M. și Cireș R. și a martorului Fornea V. oferite la etapa inițială în cadrul urmăririi penale urmează a fi apreciate ca veridice, care coroborează între ele și cu ansamblul probelor acumulate la materialele cauzei penale, și care denotă că părțile vătămate din start și-au dat seama de identitatea făptașilor, confirmându-și concluzia prin cele relatate în fața instanței de apel, precum că inculpații s-au adresat unul altuia „cumnatu hai”, recunoscându-l după voce pe Potîngă V., menționând că Potîngă V. și Munteanu R. sunt cumnați.

În cadrul urmăririi penale, părțile vătămate Cireș R., Cireș M. și Munteanu S. au declarat cu lux de amănunte cele comise în seara de 21.11.2014 în s. Voinescu, r-nul Hîncești, indicând în mod direct asupra consătenilor săi Potîngă V. și Munteanu R., care tulburau ordinea publică prin împuşcături în aer liber, iar la încercarea părților vătămate să-i liniștească, aceștia nu s-au conformat, au continuat mai departe și au efectuat câteva împuşcături în direcția lor. Părțile vătămate au indicat expres că Potîngă V. avea un pistol-traumatic cu gloanțe din cauciuc din care efectua împuşcături, inclusiv în direcția lor. La fel și Munteanu R. efectua împuşcături în sus cu pistolul traumatic, după care Munteanu R. și Potîngă V. au urcat în mașină și au plecat.

Versiunea inițială a părților vătămate se confirmă și prin declarațiile martorului Răileanu L., care a declarat că se afla înaintea părților vătămate cu 30-50 m., după care a auzit împuşcături din spate, au fost răniți toți trei, Munteanu S., Cireș R. și Cireș M. Persoanele care au început a împuşca, erau cu o pușcă lungă. Pușca se afla la Potîngă V., care era acolo în drum și striga „cumnatu dă-i”.

Pe lângă aceasta, împotriva părților vătămate Cireș M., Cireș R. și martorului Fordea V., care și-au modificat declarațiile în instanța de judecată, au fost pornite cauze penale în baza art. art. 311, 312 Cod penal, iar prin sentința Judecătorei Hîncești din 18.11.2016, Cireș M. a fost condamnat în baza art. 312 alin. (1), 90 Cod penal, pentru darea cu bună-știință a declarațiilor mincinoase ca parte vătămată, la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 1 an.

Cu referire la argumentul avocatului Gafton M., precum că nu poate fi pusă la baza sentinței o hotărâre care nu a intrat în vigoare, se reține că sentința Judecătorei Hîncești din 18.11.2016 a devenit definitivă și irevocabilă la data de 03.12.2016, deci beneficiază de puterea lucrului judecat.

Este de notat că infracțiunea de huliganism agravat a avut loc în s. Voinescu, r-nul Hîncești, în loc public, în prezența mai multor persoane care au văzut și au auzit cum inculpații trăgeau mai multe focuri de armă în aer, acțiuni prin care s-a atentat la regulile sociale și morale de conviețuire, perturbând ambianța liniștită de conviețuire în societate, de inviolabilitate a persoanei, inculpații prin necuviință și neobrăzare, au efectuat câteva împușcături din pistol pneumatic în direcția părților vătămate Cireș R., Cireș M. și Munteanu S., cauzându-le vătămări ușoare.

Existența unei arme de vânatoare în mâinile lui Potîngă V., precum și a unui pistol traumatic în mâinile acestuia cât și a inculpatului Munteanu R. în timp ce se efectuau împușcături în aer și în direcția părților vătămate a fost confirmată de către părțile vătămate Cireș R., Cireș M., Munteanu S. și martorul Răileanu L. prin declarațiile oferite la urmărirea penală.

În acțiunile inculpaților se regăsește în totalitate latura obiectivă a infracțiunii de huliganism agravat, realizându-se prin faptul că ei aflându-se în s. Voinescu, r-nul Hîncești, încălcând grosolan ordinea publică, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, fără motive întemeiate, au efectuat mai multe împușcături cu arma de foc în aer liber inclusiv în direcția părților vătămate, cauzându-le vătămări corporale ușoare, confirmate prin rapoartele de expertiză medico-legală nr. 54-D, 55-D și 56-D din 13.02.2015.

Latura subiectivă a infracțiunii de huliganism se caracterizează prin intenție directă, având motive huliganice.

Latura subiectivă a infracțiunii de huliganism agravat este manifestată prin intenția directă a inculpaților, care își dădeau seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, au prevăzut urmările ei prejudiciabile și au dorit în mod conștient, survenirea acestora. Prin urmare, dându-și seama de caracterul periculos al armei de foc, conștientizând că se aflau într-un loc public, urmând scopul perturbării ordinii publice, din motive huliganice, au încălcat grosolan ordinea publică și intenționat au îndreptat arma de foc în direcția părților vătămate, voind aplicarea violenței asupra mai multor persoane.

Instanța a încadrat acțiunile inculpaților în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane, cu aplicarea armei.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, că inculpații se caracterizează pozitiv, anterior nu au fost judecați, nu au persoane la întreținere, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, că nu s-au stabilit circumstanțe atenuante și agravante, că inculpații au comis o infracțiune gravă, nu au conștientizat gravitatea faptelor comise, că părțile vătămate nu au careva pretenții de ordin material sau moral față de inculpați, că inculpații au o vârstă tânără, concluzionând că atingerea scopului de corectare și reeducare a lor, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni, va fi atins doar prin aplicarea unei pedepse privative de libertate.

5. Inculpații au declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii, cu menținerea sentinței primei instanțe.

Recurenții invocă, că în apel, procurorul cu rea credință, a indicat că potrivit sentinței Judecătorei Hîncești din 18.11.2016, Cireș M. a fost condamnat în baza art. 312 alin. (1) Cod penal, pentru declarații mincinoase depuse în instanța de judecată, pe când potrivit textului acestei sentințe, instanța de fond a determinat că calificarea infracțiunii comise de Cireș M. este „prezentarea cu bună știință a declarației mincinoase de către partea vătămată în cadrul urmăririi penale”.

Astfel, declarațiile date în cadrul judecării cazului, sunt absolut veridice și nu puteau fi interpretate de către instanța de apel în nici un mod atâta timp, cât sentința poartă puterea lucrului judecat.

La baza condamnării, au fost puse probe, care nu au fost verificate și apreciate de către instanța de apel.

Raportând temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului procurorului, la normele de drept procesual penale și de drept penal, rezultă că hotărârea respectivă este una ilegală, neîntemeiată și nemotivată.

A fost admisă o eroare gravă de fapt, exprimată prin modul de percepție și analiză a probelor administrate.

Instanța de apel a pus la baza sentinței de condamnare declarațiile date la faza urmăririi penale, considerându-le ca fiind „mai veridice”, însă acestea au fost declarate mincinoase printr-o decizie irevocabilă.

Versiunea inculpaților nu a fost combătută prin probele puse la baza hotărârii de condamnare, existând dubii în probarea învinuirii lor.

Decizia instanței de apel nu este întemeiată din punct de vedere juridic, concluziile nu sunt bazate pe analiza și aprecierea probelor în vederea aflării adevărului, iar motivarea soluției este sumară, contradictorie și incompletă și nu se bazează pe verificarea sub toate aspectele, complet și obiectiv a probelor examinate de prima instanță. Încercându-se combaterea constatărilor făcute de prima instanță, fără a aprecia fiecare probă administrată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor și fără a cerceta versiunea inculpaților în vederea înlăturării contradicțiilor.

Argumentele instanței de apel, reprezintă o inversare a sarcinii probațiunii, acreditându-se ideea că inculpații ar trebui să-și probeze nevinovăția ceea ce contravine principiului prezumției nevinovăției, prevăzut la art. 8 din Constituție și art. 8 din Codul de procedură penală.

Instanța de apel, concluzionând că părțile vătămate nu au careva pretenții pecuniare față de inculpați, urma să aplice amnistia, chiar dacă a fost stabilită vinovăția inculpaților, fapt solicitat de acuzare.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 CPP.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că în recursul ordinar declarat, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Rezultă, că recursul ordinar nu îndeplinește cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpaților și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestora, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile părților vătămate și ale martorului Fordea V., date în cadrul urmăririi penale și confirmate parțial în fața instanțelor judiciare, ale

martorului Răileanu L., date în fața instanțelor judecătorești, declarațiile respective ale ultimilor, ca oculari ai infracțiunii imputate inculpaților, coroborând între ele și confirmând că ultimii dețineau asupra lor arme efectuând împușcături în plină stradă, și rănind părțile vătămate, raportul de expertiză medico-legală nr. 56-D din 13.02.2015 că la Cireș R. au fost constatate cicatrice a fesei corpului pe dreapta, care este urmă a unei plăgi, care putea fi provocată de acțiunea traumatică a unui obiect dur-contondent și se califică ca vătămări corporale ușoare, raportul de expertiză medico-legală nr. 55 - D din 13.02.2015 că la Cireș M. au fost constatate traumatism cranio-cerebral cu comoție cerebrală, plăgi contuze multiple la nivelul feței, capului cutiei toracice și umărul stâng cu trecere pe braț, care puteau fi provocate de acțiunea traumatică a unor obiecte dur-contondente (glonț de cauciuc) și se califică ca vătămări corporale ușoare, raportul de expertiză medico-legală nr. 54 – D din 13.02.2015 că la Munteanu S. au fost constatate cicatrice a feței pe stânga care este urmare a unei plăgi, provocată de acțiunea unui obiect dur-contondent cu suprafața limitată de impact, adică în urma împușcăturii din armă pneumatică și se califică ca vătămări corporale ușoare, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel indicând detaliat motivele pentru care a respins dovezile și versiunile apărării, probele administrate pe caz demonstrând elocvent prezența în acțiunile inculpaților a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (3) Cod penal.

Este justă și concluzia instanței de apel privind netemeinicia sentinței instanței de fond, or, din descriptivul ei este evident că nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept incriminate inculpaților în rechizitoriu, nu a indicat motivele pentru care a respins versiunile și probele acuzării, a concluzionat confuz și divergent că „ținerea armei de către Potîngă V. nu poate fi verificată dacă a fost sau nu urmată de derularea faptelor,... existența tuburilor pentru arma de vânătoare și a gloanțelor de cauciuc nu sunt probe directe, nici categorice..., chiar dacă au fost administrate probe în sprijinul învinuirii persistă îndoiala în ce privește vinovăția inculpaților..., la materialele cauzei nu sunt suficiente probe pentru a concluziona vinovăția inculpaților..., fapta nu a fost săvârșită de inculpați...”. Prin urmare, sentința este una neîntemeiată legal.

La fel, se relevă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată (vol. II, f.d. 110 – 123), judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare a inculpaților, instanța de apel a pronunțat o hotărâre de condamnare audiind din nou inculpații și părțile vătămate, declarațiile ultimilor constituind o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpaților, întemeindu-și concluziile pe probele scrise cercetate și verificate în ședința de judecată a instanței de apel, acestea fiind consemnate în procesul-verbal al ședinței.

Totodată, este de reținut că potrivit descriptivului sentinței Judecătoriei Hîncești din 18.11.2016 de condamnare a lui Cireș Mihail în baza art. 312 alin. (1) Cod penal, instanța a constatat în fapt, că „Cireș Mihail, la 15.01.2016, fiind audiat la Judecătoria Hîncești în calitate de parte vătămată ... intenționat a

prezentat sub semnătură cu bună știință, declarații mincinoase susținând că nu cunoaște identitatea persoanelor care l-au atacat cu arma în noaptea zilei de 21.11.2014, deoarece aceștia purtau mască” (vol. II, f.d. 28-31).

Astfel, argumentul recurentului că în sentința din 18.11.2016: *„instanța de fond a determinat că, calificarea infracțiunii comise de Cireș M. este prezentarea cu bună știință a declarației mincinoase de către partea vătămată în cadrul urmării penale”*, este absolut neîntemeiat.

Este de reținut și că, potrivit art. 336 alin. (6) și (7) Cod de procedură penală, în termen de 3 zile lucrătoare de la data anunțării semnării procesului-verbal, participanții la proces au dreptul să formuleze obiecții asupra lui, indicând inexactitățile și motivele pentru care îl consideră incomplet. Obiecțiile la procesul-verbal se examinează de către președintele ședinței de judecată care, pentru anumite concretizări, poate chema persoana care le-a formulat. Rezultatul examinării obiecțiilor, în caz de acceptare a lor, se formulează printr-o rezoluție pe textul obiecțiilor, iar în caz de respingere – prin încheiere motivată. Obiecțiile și încheierea asupra lor se anexează la procesul-verbal.

În conformitate cu prescripțiile art. 414 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul – verbal.

Potrivit procesului-verbal al ședinței, în instanța de apel probele au fost verificate de instanța de apel prin citirea lor în ședința de judecată, fiind consemnate în procesul – verbal, la fel, careva cereri de aplicare a amnistiei atât din partea apărării cât și a acuzării nu au fost înaintate, partea vătămată Cireș V. declarând că: *„inculpații nu mi-au achitat tratamentul și nu și-au cerut scuze” (vol. II, f.d.116-123).*

Asupra acestui proces-verbal nu au fost aduse obiecții, în conformitate cu prescripțiile din art. 336 alin. (6), (7) Cod de procedură penală și, astfel, informațiile înserate în actele procedurale vizate sunt prezumate a fi veridice.

Prin urmare, argumentele recurentului că: *„la baza condamnării, instanța de apel a pus probe care nu au fost verificate și apreciate de instanța de apel”* și că: *„instanța de apel, urma să aplice amnistia, chiar dacă a fost stabilită vinovăția inculpaților, fapt solicitat de acuzare”* sunt la fel nefondate (pct. 5. din decizie).

Pe lângă aceasta, potrivit art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei. Conform art. 57 alin. (1) Cod penal, art. 1 alin. (1) și (2), art. 2 alin. (1) și (2), art. 10 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă ea, după săvârșirea infracțiunii, s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune, amnistia se aplică persoanelor inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal, care se determină în conformitate cu criteriile stabilite la art. 57 din Codul penal, fără a ține cont de criteriul gravității faptei comise, procesul penal încetează cu acordul scris al persoanei inculpate, la faza de judecare, referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea actului de amnistie pentru care Codul penal prevede în

calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, amnistia nu se aplică persoanei inculpate care nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiunea pentru care este urmărită sau, după caz, a fost condamnată.

Însă, în situația în care inculpații nu recunosc vina, solicitând în recursul declarat doar menținerea sentinței de achitare, lipsind acordul lor scris privind aplicarea actului de amnistie, când partea vătămată Cireș V. a declarat în ședința instanței de apel că: „*inculpații nu mi-au achitat tratamentul și nu și-au cerut scuze*” (vol. II, f.d.112), când pe caz lipsesc date privind poziția părții vătămate Munteanu Sergiu cu privire la despăgubiri, ultimul nefiind audiat în instanța de apel, când împotriva părților vătămate Cireș M., Cireș R., care și-au modificat declarațiile în instanța de judecată, au fost pornite cauze penale în baza art. 311, 312 Cod penal, iar prin sentința Judecătorei Hîncești din 18.11.2016 Cireș M. a fost și condamnat în baza art. 312 alin. (1), 90 Cod penal, pentru darea cu bunăștiință a declarațiilor mincinoase în instanța de judecată, instanța de recurs este în imposibilitate de a se pronunța asupra chestiunii privind posibilitatea aplicării actului de amnistie față de inculpați, deoarece procedura de examinare a admisibilității în principiu a recursului ordinar, în camera de consiliu, fără citarea părților, cât și materialele cauzei, nu permit verificarea întrunirii condițiilor de aplicare în speță a legii menționate.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Totodată, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Dar, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹, 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, în alt sens decât cel pe care îl propun inculpații, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu

constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpații Potîngă Victor Xxxxx și Munteanu Roman Xxxxxx, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2017, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 decembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco